

ОЦІНКА ПРОДУКТИВНИХ І ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ КАЧОК

В.В. Костюченко, студент, rozvedenya@ukr.net

Науковий керівник – к. с-г. н., Бабенко О.І.

Білоцерківський національний аграрний університет

Досліджено технологію утримання качок на базі СТОВ «Племптахозавод «Коробівський». Вивчали і порівнювали відтворювальні якості батьківського стада качок кросів «Медео» і «Благоварський». Розглянуто технологію руху поголів'я качок (комплектування), валового виробництва яєць, яєчну продуктивність качок, збереження батьківського стада. Установлено вищу яйценосність у качок-несучок, та найменшу у періоди комплектування стада. Розглянуто виробництво яєць на несучку за 7 міс використання батьківського стада качок

Ключові слова: Качки, кроси «Медео» і «Благоварський, батьківське стадо, яєчна продуктивність, несучість.

Постановка проблеми. Птахівництво є найбільш технологічно розвиненою галуззю сільського господарства України, здатною забезпечити населення високоякісними дієтичними продуктами харчування та нарощувати темпи виробництва, що дає змогу зміцнити продовольчу безпеку держави. Завдяки високій якості продукції птахівництва та швидкій окупності встановлено, що ця галузь в усіх країнах займає пріоритетне місце серед галузей тваринництва [1, 6].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Виходячи з біологічних особливостей качок, з віком у них дещо збільшується несучість. Початок несучості, її рівень і тривалість залежать від породи, віку, умов утримання та годівлі. В середньому несучість другого року у порівнянні з першим збільшується на 12-23 %, на третій рік – на 28-42 %, а далі несучість тримається на одному рівні з тенденцією до зниження [9].

Вага качиних яєць оцінюється на другому місяці яйцекладки, у 43- та 52-тижневому віці птиці шляхом індивідуального зважування не менше 5 яєць від

кожної качки-несучки із розрахунками середніх величин по самці, сім'ї, сімейству, лінії [3, 5].

Оцінюють м'ясні якості каченят за: сортністю тушки, забійним вихом. Для більш детальної оцінки м'ясних якостей проводять анатомічний розтин тушок (по 10 самців і самок від лінії). При цьому визначають відносну вагу м'язів та кісток, співвідношення їстівних і неїстівних частин, відносну вагу м'язів грудей і ніг, уміст жиру в тушці. У разі відгодівлі на жирну печінку враховують вагу печінки від 3–5 самок і самців із середньою живою вагою [4, 7].

На якість яєць можна цілеспрямовано впливати через організм птиці, від якої ми хочемо отримати молодняк. З метою цілеспрямованого впливу необхідно знати і досконало володіти інформацією про те, як утворюється яйце і що потрібно для його правильного формування. Утворення яйця у птиці здійснюється послідовними і взаємопов'язаними фізіологічними процесами оогенезу, формування яєчного жовтка, білка, оболонки і шкаралупи [8, 10].

Постановка завдання. Мета досліджень полягає у вивченні господарсько-біологічних особливостей качок різних кросів та оцінці продуктивних і відтворювальних якостей птиці. Для реалізації мети були поставлені наступні завдання, а саме оцінити продуктивні і відтворювальні якості птиці за такими показниками як: продуктивні якості птиці за період використання, збереженість молодняку і дорослого поголів'я, відтворювальні якості качок та морфологічні якості яєць.

Матеріали і методика. Дослідження виконані у 2017 році на базі СТОВ «Племптахозавод «Коробівський» Золотоніського району Черкаської області. Матеріалом досліджень були птахи різних статевих - вікових груп качок, що утримуються для виробництва м'яса: кросів качок «Благоварський», «Медео».

Яйця для досліджень відбирали з урахуванням їх терміну знесення, маси та якості, інкубували їх в інкубаторах типу «Універсал-55». Яйця кожної групи інкубували в окремих лотках за загальноприйнятим режимом. Поряд з дослідними на інкубацію закладали й контрольну групу яєць. Безпосередньо перед закладенням до інкубатору яйця знезаражували парою формальдегіду.

У процесі інкубації яєць застосовували методи біологічного контролю, за допомогою яких оцінювався розвиток ембріонів качок.

Статистична обробка результатів досліджень виконана згідно загальноприйнятих методів біометричного аналізу на ПК за допомогою пакета статистичних функцій табличного редактора MS Excel.

Результати досліджень. Поточна діяльність СТОВ «ППЗ «Коробівський» полягає у: вирощуванні качок; вирощуванні м'яса та субпродуктів качки-бройлера; виробництві інкубаційних яєць та добового молодняку качки; оптові та роздрібні торгівлі м'ясними продуктами; оптові та роздрібні торгівлі племінною продукцією качківництва.

СТОВ «Птахоплемзавод «Коробівський» практикує технологію утримання качок на глибокій підстилці. Вперше утримання птиці на глибокій підстилці без її зміни протягом чотирьох циклів було запроваджено у 2010 році. При утриманні качок протягом одного циклу, глибина підстилки становить 20 см, а протягом чотирьох циклів – 56 см. Дана технологія існує більше 50 років [2]. Качки розміщуються в пташниках великими партіями одного віку (рис. 1).

Рис 1. Утримання качок на глибокій підстилці без заміни протягом чотирьох циклів

Підприємство СТОВ «Птахоплемзавод «Коробівський» працює за повним виробничим циклом: утримують батьківське поголів'я, інкубують яйця, вирощують ремонтний молодняк і товарну птицю.

Необхідна умова для промислового виробництва качиноного м'яса – цілорічна інкубація яєць, яка досягається багатократним комплектуванням батьківського стада, за якого спад несучості в одній групі співпадає із підвищенням її в іншій. В результаті чого вихід інкубаційних яєць підтримується на відносно однакову рівні протягом всього року.

У зв'язку з цим, першочергово ми вивчали і порівнювали відтворювальні якості батьківського стада качок кросів «Медео» і «Благоварський». Для вирішення поставленого завдання вивчали: рух поголів'я качок (комплектуювання), валове виробництво яєць, яєчну продуктивність качок, збереження батьківського стада кросів «Медео» і «Благоварський» (табл.1-3.).

Таблиця 1

Комплектування качок батьківського стада кросу «Медео»

Комплектування	Вік, тиж	Поголів'я на початок місяця	Вибракувано		падіж		Поголів'я на кінець місяця
			гол	%	гол	%	
серпень	23–26	24 000	210	0,87	54	0,22	23758,8
вересень	27–30	23758,8	235	0,98	51	0,2	23 495,3
жовтень	31–34	23495,3	310	1,3	57	0,24	23 161,8
листопад	35–38	23161,8	280	1,2	52	0,22	22 856,2
грудень	39–42	22856,2	350	1,52	54	0,23	22 474,2
січень	43–46	22474,2	150	0,65	53	0,23	22 301,5
лютий	47–51	22301,5	94	0,4	51	0,22	22 180,3
Всього:	–	–	1629	6,78	372	–	–

Згідно даних таблиці 1 за 7 місяців вирощування було вибракувано 1629 голів або 6,78 %, облік вибракування по місяцях показав, що кількість вибракувано поголів'я не перевищувала 1,6 %. Падіж за весь період комплектування становив 372 голови і за весь період комплектування становив у середньому 0,22%. Середнє поголів'я качок кросу «Медео» склало 23019,67 голів, валове виробництво яєць 2 779791,6 тис. шт. (табл. 2).

Таблиця 2

Валове виробництво яєць батьківського стада кросу «Медео»

Комплектування	Вік, тиж	Середнє поголів'я птиці	Виробництво яєць	
			В середньому на несучку за 7 міс., шт	Валове виробництво яєць, тис. шт
серпень	23–26	23 879,4	8,5±0,09	202974,9
вересень	27–30	23 627,0	18,0±0,09	425286,0
жовтень	31–34	23 328,5	21,9±0,06	510894,1
листопад	35–38	23 009	24,2±0,06	556 817,8
грудень	39–42	22 665,2	21,7±0,09	491834,8
січень	43–46	22 387,8	17,7±0,09	396264,06
лютий	47–51	22 240,9	8,8±0,06	195719,9
Всього:	–	23019,67	120,8	2779791,6

Встановлено, що за 3-х кратного комплектування батьківського стада яйценосність на середню несучку (за 7 міс.) становила в середньому 120 штук яєць, найвищу яйценосність встановлено у качок-несучок у віці 35-38 тижнів, а найменша несучість була у першій та останній періоди комплектування стада.

Таблиця 3

Комплектування качок батьківського стада кросу «Благоварський»

Комплектування	Вік, тиж	Поголів'я на початок місяця	Вибракувано		падіж		Поголів'я на кінець місяця
			гол	%	гол	%	
серпень	23–26	14 400	70	0,48	31	0,21	14 314,2
вересень	27–30	14 314,2	101	0,7	33	0,23	14 197,5
жовтень	31–34	14 197,5	68	0,47	31	0,21	14 112,5
листопад	35–38	14 112,5	81	0,57	34	0,24	14 015,9
грудень	39–42	14 015,9	78	0,55	30	0,21	13918,2
січень	43–46	13 918,2	90	0,64	29	0,2	13 814,3
лютий	47–51	13 814,3	110	0,79	30	0,21	13687,8
Всього:	–	–	598	4,2	218	–	–

Згідно даних табл. 3, поголів'я батьківського стада кросу «Благоварський» менше, ніж кросу «Медео», за період комплектування батьківського стада було вибракувано 598 голів або 4,2 %, що в результаті по стаду не перевищувало 0,8 %, а падіж склав 218 голів.

Таблиця 4

Валове виробництво яєць батьківського стада кросу «Благоварський»

Комплектування	Вік, тиж	Середнє поголів'я птиці	Виробництво яєць	
			В середньому на несучку за 7 міс., шт	Валове виробництво яєць, тис. шт
серпень	23–26	14 357,1	9,5±0,06	136 391,5
вересень	27–30	14 255,8	20,08±0,16	286 256,4
жовтень	31–34	14 155,0	22,0±0,06	311 410,0
листопад	35–38	14 064,2	24,9±0,06	350 198,6
грудень	39–42	13 967,0	21,7±0,09	303 083,9
січень	43–46	13 866,2	19,3±0,09	267 617,6
лютий	47–51	13 751,0	9,86±0,06	135 584,8
Всього:	–	14059,5	127,3	1790542,8

Середнє поголів'я батьківського стада кросу «Благоварський» налічувало 14 059,5 голів. Виробництво яєць на несучку за 7 міс становило 127,3 шт. Вищу яйцєносність встановлено у качок-несучок у віці 35-38 тижнів, а найменша несучість була у першій та останній періоди комплектування стада у віці 23-26, та 47-51 тижнів.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Встановлено, що в результаті порівняльного аналізу відтворювальних якостей кросів «Медео» і «Благоварський», перевага за усіма показниками залишалася за кросом «Благоварський». У кросу «Благоварський» яйцєносність на початкову несучку за 7 місяців продуктивного періоду була вища на 7,34 %, яйцєносність на середню несучку у качок кросу «Благоварський» була вища на 5,38 % в

порівнянні з несучками кросу «Медео». Отже, поголів'я батьківського стада повинно бути таким, щоб вихід інкубаційних яєць забезпечував безперебійне вирощування ремонтного молодняку м'ясних каченят. При 3-х кратному комплектуванні батьківського стада яйценосність на середню несучку повинна становити в середньому 245-250 штук яєць, що забезпечує отримання 140-150 добових каченят.

У подальших дослідженнях планується дослідити інкубаційні якості яєць качок кросів «Благоварський» та «Медео» та проаналізувати показники виводимості.

Список використаних джерел

1. Бородай Н. Впровадження м'ясної якості продукції у птахівництві / Н. Бородай // Сучасне птахівництво. – 2008. – № 11-12. – С. 72-73.
2. Войналович С. А. Вплив середовища на плодючість качок / С. А. Войналович, Г. І. Сахацький // Таврійський науковий вісник. – 2011. – Вип. 73. – С. 51-59.
3. Войналович С. Час та інтенсивність яйценосності качок / С. Войналович, Г. Сахацький // Тваринництво України. – 2010. – №12. – С. 23-25.
4. Коваленко Г. Утримання качок на відгодівлю / Г. Коваленко // Агросвіт України. – 2007. – № 10. – С. 20–21.
5. Мазуркевич А. Й. Фізіологія тварин: [підручник] / А. Й. Мазуркевич, В. І. Карповський, М. Д. Камбур [та ін.]. – Вінниця: Нова книга, 2010 – 424с.
6. Патрєва Л.С. Генетичний моніторинг селекційних змін в популяціях українських качок // Матер. Міжнар. наук. - практ. конф. «Роль вчення про онтогенез у вирішенні проблем тваринництва», присвячена 100 - річчю від дня народження К.Б. Свечина. – К. : 2007. – С.136-139.
7. Сахацький М.І. Мускусні качки: біологічні особливості, походження назви та історія одомашнювання / М. І. Сахацький // Сучасне птахівництво. – 2009. – №8. – С. 17-25.
8. Смоляр В. Сучасна технологія вирощування качок / В. Смоляр // Пропозиція. – 2012. – № 2. – С. 128-129.
9. Терещенко О. В. Стан і перспективи розвитку птахівництва / О.В. Терещенко. – К. : Сучасне птахівництво. – 2011. – № 7-8. – С. 4-8.
10. Трунова Л. П. Особенности развития и иммуногенез куриного эмбриона под влиянием амброзийного антигена: автореф. дис. на соиск. уч. степ. канд. биол. наук. / Трунова Л. П. // – Ставроп. гос. ун-т, Ставрополь, 2008. – 22 с.